

ועתה מבארת הגמרא את לשון המשנה
"פוטרות צרותיהן":

ומאי איריא התנא, מדוע שנה התנא לשון
של "חמש עשרה נשים פוטרות צרותיהן מן
החליצה ומן הייבום", שיכולים להבין מכך
שרק פטורות הן מחובת היבום, אבל אם הן
רוצות, יכולות הן להתייבם?

והרי היה לו ליתני, לשנות: אוסרות
צרותיהן לייבום!

לומר, כיון שאין בהן מצוות יבום, נשאר
עליהן איסור אשת אח [שלא במקום מצות
יבום]!

ומשנינן: אי תנא "אוסרות צרותיהן", הוה
אמינא אסור לייבם.

אבל מיחלין — חלצה! שצריכות עדיין
חליצה כדי להנשא לשוק.

קא משמע לן התנא, בנוקטו לשון "פוטרות
צרותיהן", שהן פטורות לגמרי, בין מן
היבום ובין מן החליצה!

אך עדיין קשה: מדוע נוקט התנא לשון
"פוטרות צרותיהן"?

והרי לשון זאת יכולה להטעות, שיש היתר
ליבם אותן:

וליתני "צרת ערוה — אסורה לחלוץ"?

ומשנינן: אי אפשר לומר "ערוה אוסרת את
צרתה לחלוץ", כי מאי איסור קעביד
בחליצת צרת ערוה?

ומקשינן: אלמה לא? וכי אין טעם לאסור
חליצה לצרת ערוה?

והרי אם אתה אומר חולצת צרת ערוה —
יבואו גם לומר שהיא מתייבמת!

ואם כן, יש מקום לאסור את החליצה בצרת
ערוה, למרות שאין החליצה עושה דבר.

וחוזרת השאלה: מדוע שנה התנא
"פוטרות", ולא שנה "אוסרות".

ומשנינן: כיון דרק במקום מצוה של יבום
הוא דאסירה צרה.

ושלא במקום מצוה, אם היתה ערוה וצרה
נשואה לאדם זר — שריא צרת הערוה
[וכפי שיתבאר לקמן, שאיסור "צרת ערוה"
הוא רק במקום נפילה ליבום, שצרת הערוה
אסורה שם כאשת אח שיש לו בנים, אך אין
בה איסור עצמי של "צרת ערוה"].

משום הכי תני "פוטרות".

כי אם היה התנא אומר "אוסרות צרותיהן"
היה מקום לטעות, ולומר שכוונתו היא
לאיסור "צרת ערוה". והיינו, שכל "צרת
ערוה" אסורה, אפילו אם היא היתה נשואה
לאדם זר, אפילו שלא במקום יבום.

שלא היה בעולמו, ולגבי ייבום לא חשיב
"אחיו"!

וזה כונת הגמרא לומר שלא משום קורבה
הוא דאסירה.

היא אינה אלא בכרת, אלא שהגמרא נקטה
דוגמא אחת שיש להקדימה. אך הריטב"א כתב
שקושיית הגמרא היא שיש להקדים את כלתו
לאשת אחיו שלא היה בעולמו, היות ואשת אח
שלא היה בעולמו אינה קירבת אח גמורה, כיון